

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/62/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200222
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8620200222.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej, v spore žalobcu: J. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX/XX, XXX XX Y., zastúpeného: JUDr. Ambróz Motyka, advokát, so sídlom Námestie SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO: 35 510 722, proti žalovanej: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO:35 697 270, zastúpenej: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., so sídlom Vajnorská 21A, 831 03 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO:46 759 875, o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv vo výške 5.000 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č. k. 2C/11/2020-117 zo dňa 21.03.2023, takto

rozhodol:

- I. Mení rozsudok vo výroku V. o trovách konania tak, že žalobca má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol takto:

- „I. Konanie v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 4.500,-eur z a s t a v u j e .
- II. Návrh žalovanej na spojenie vecí z a m i e t a .
- III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 110,-eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- IV. V časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 390,-eur žalobu žalobcu z a m i e t a .
- V. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 04.02.2020 proti žalovanej domáhala zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur.

3. Súd prvej inštancie v rámci voľnej úvahy prihliadal na vzájomné vzťahy jednotlivých argumentov aj na význam chráneného záujmu a špecifiká hromadného zásahu do práv veľkého množstva dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívno-sankčnú funkciu relutárnej náhrady určil sumu 110,- eur pre žalobcu ako sumu primeranú a vo zvyšku žalobu po jej čiastočnom späťvzati zamietol.

4. Rozhodnutie vo vzťahu k náhrade trov konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2, § 257 a § 262 ods. 2 CSP.

5. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

6. Žalobca v základe nároku bol plne úspešný, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn.5Co/42/2022, 13Co/7/2021, 9Co/44/2022).

7. Súd prvej inštancie je toho názoru, že v prípadoch, keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Ak žalovaná poukázala na to, že išlo o zjavne premrštenú sumu tak treba pripomenúť, že v čase podania žaloby žiadne súdne rozhodnutie slovenského súdu v obdobnej veci neexistovalo, preto určiť, čo by bolo primerané v tom čase bolo mimoriadne obtiažne. Suma 5.000,- eur nenapĺňa definíciu šikanózneho výkonu práva vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania (ide o sumu zhodnú s výškou pokuty uloženej sprostredkovateľovi žalovanej). Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods.3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Ani čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom na uvedených záveroch nič nemení, nakoľko v zmysle vyššie uvedených princípov a záverov nie je podstatné, či v základe plne úspešný žalobca vo výške nároku bol vo výsledku neúspešný pre čiastočné späťvzatie žaloby, alebo pre jej čiastočné zamietnutie. Následky sú rovnaké. Aj Ústavný súd SR v uznesení zo dňa II. ÚS 233/2022-18 vo veci podanej ústavnej sťažnosti žalovanou uviedol (viď bod 12 odôvodnenia) že sa stotožňuje s názorom, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu a je z toho hľadiska irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

8. K návrhu žalovanej, aby súd aplikoval pri rozhodovaní o trovách konania § 257 CSP a náhradu trov konania žalobcovi nepriznal, alebo ich aspoň primerane znížil súd prvej inštancie uvádza, že nezistil dôvod na výnimočnú aplikáciu § 257 podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Ak žalovaná v tejto súvislosti poukazuje na to, že do súdneho sporu so žalobcom bola reálne donútená, nakoľko žalobcom požadovaná suma 5.000,- eur je tak neadekvátna, neprimeraná, neproporcionálna, v rozpore s dobrými mravmi a zásadou slušnosti, že nedávala ani teoreticky možnosť sa súdnemu sporu vyhnúť súd pripomína, že uvedená argumentácia mohla by teoreticky obstáť jedine vtedy, ak by žalovaná v spore spochybňovala len výšku nároku, nie jeho základ. Tu ale žalovaná po celý čas, a to dokonca aj po rozhodnutiach odvolacieho súdu, kedy vo vzťahu k viac ako 70-im žalobcom už bol základ nároku potvrdený stále spochybňovala základ nároku, preto jej argumentácia neobstojí. Ak žalovaná tvrdí, že výška uplatňovanej sumy nedávala možnosť ani len teoreticky sa súdnemu sporu vyhnúť, tak tu súd pripomína, že ani po týchto rozhodnutiach odvolacieho súdu, a ani po čiastočnom späťvzatí žaloby žalobcom žalovaná nezmenila svoj postoj, namietala nielen výšku, ale aj základ nároku, neponúkla mimosúdnu dohodu, či dobrovoľné plnenie ani do sumy 110,- eur, už právoplatne odvolacím súdom judikovanej ako výška relutárnej náhrady, nárok žalobcu v žiadnej (ani tejto) výške neuspokojila, čo samo osebe prispelo jednak k navýšeniu trov sporu ako aj k tomu, že v žiadnom prípade nemožno uvažovať o dôvodoch osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania. Koniec koncov, v totožných sporoch proti žalovanej odvolací súd

zaoberal sa už aj týmito námietkami a návrhom žalovanej na aplikáciu § 257 CSP, pričom rovnako nezistil dôvod na aplikáciu tohto ustanovenia (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.5Co/42/2022, bod 52 odôvodnenia cit. "Dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP odvolací súd nezistil."). Rovnako napr. rozhodnutie tohto odvolacieho súdu sp.zn.20Co/28/2022. Ostatné tvrdenia žalovanej (neučelnosť jednotlivých úkonov právnej služby a podobne) týkajú sa a majú priestor pri rozhodovaní o výške nároku na náhradu trov konania a tieto preto môžu byť zohľadnené v rozhodovaní vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania.

9. Súdu prvej inštancie z jeho činnosti, a to z iných, skutkovo a právne obdobných sporov proti žalovanej týkajúcich sa toho istého bezpečnostného incidentu je známa pomerne rozsiahla polemika strán ohľadom formulácie výroku o trovách konania. Sú mu tiež známe námietky iných žalobcov z týchto sporov voči výroku, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy lebo v ňom títo videli záväzné vymedzenie tarifnej hodnoty veci pre určenie odmeny za úkony právnej služby a argumentujú, že toto vzhľadom na § 10 ods.8 Vyhlášky MS SR č.655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb nie je tu možné, správne a prípustné, nakoľko v spore ako tu je tarifná hodnota daná pevne a nie je závislá od prisúdenej sumy. Preto vo vzťahu k svojmu výroku o nároku na náhradu trov konania súd pre úplnosť uvádza, že procesným predpisom, podľa ktorého sa rozhoduje o nároku na náhradu trov konania, je len a výlučne Civilný sporový poriadok a nie Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov, ktorá uplatniteľná je až, jedine a výlučne v štádiu rozhodovania o výške trov konania. Preto polemikou ohľadom toho, v akej výške sa má počítat' odmena za úkony právnej služby sa tu súd vôbec nezaoberal a zaoberať nemôže, lebo táto je absolútne mimo priestoru rozhodovania o nároku na náhradu trov konania. Táto týka sa bezosporu rozhodovania o výške trov. Súd v tomto rozsudku rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods.1 CSP), pričom vyjadrenie 100 % z prisúdenej sumy je rozhodnutím o nároku (nie výške trov) odzrkadľujúcim len skutočnosť, že žalobcovi plne úspešnému čo do základu napriek nie plnému úspechu čo do výšky nároku patrí plná náhrada trov konania z prisúdenej sumy. Ide o štandardný a zaužívaný výrok o nároku na náhradu trov konania používaný práve v prípadoch, kedy výška plnenia závisí od úvahy súdu a kde za plne úspešného sa preto na rozdiel od všetkých ostatných prípadov považuje žalobca aj vtedy, ak vo výške plný úspech nemá (napr. aj v konaniach o náhradách nemajetkovej ujmy pozostalých pri dopravných nehodách, v konaniach o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v spotrebiteľských veciach a podobne). Jeho použitie, či nepoužitie (z pohľadu CSP), ale nemôže byť závislé od toho, ako vymedzuje tarifnú hodnotu veci v tom ktorom konkrétnom prípade advokátska vyhláška, lebo to je predpis, ktorý v štádiu rozhodovania o nároku na náhradu trov konania je ešte úplne irelevantný. Preto výrok v zmysle CSP (a predtým Občianskeho súdneho poriadku), že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy sám osebe v tomto konkrétnom prípade nič nehovorí o tom, v akej výške sa budú tieto priznávať, či podľa akého ustanovenia advokátskej Vyhlášky, keďže všetko toto je vyhradené výlučne štádiu rozhodovania o výške trov konania (v prvom kroku vyšší súdny úradník, v druhom kroku, teda v prípade podanej sťažnosti stranou sporu sudca). Ak výsledok konania o (tu jednom) nároku žalobcu, a to o nároku na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- eur je taký, že v časti tohto nároku bolo konanie zastavené, v časti tohto nároku bolo žalobe vyhovieť a v časti tohto nároku žaloba bola zamietnutá, potom o to viac podľa názoru súdu za účelom jasného vyjadrenia nároku žalobcu na náhradu trov konania pri takom výsledku v spore je namieste formulácia 100 % z prisúdenej sumy. Táto ale sama osebe ešte záväzne nestanovuje a ani záväzne stanoviť nemôže (lebo v tomto štádiu konania nerozhoduje sa vôbec o výške trov, úvahy o advokátskej Vyhláške sú tu preto úplne bezpredmetné), podľa akého ustanovenia advokátskej Vyhlášky bude priznávaná odmena za úkony právnej služby, lebo tu súd rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania a nie o ich výške. Len v prípadoch kedy nie je pevne stanovená tarifná hodnota veci má takýto výrok význam aj pre určenie výšky odmeny za úkon právnej služby, ale nie je to pravidlo. Aj podľa § 83 zákona č.586/2003 Z. z. o advokácii totižto všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovujúcim podrobnosti o výške odmeny advokátov a spôsobe jej určenia nie je Civilný sporový poriadok, ale Vyhláška MS SR č.655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov, preto vo všeobecnosti vôbec nie je namieste zaoberať sa v štádiu rozhodovania o nároku na náhradu trov konania podľa CSP tým, podľa akého ustanovenia advokátskej Vyhlášky (ktorá sa navyše môže aj meniť) bude priznávaná odmena za úkony právnej služby. Zaoberať sa tým bude vyšší súdny úradník v príslušnom čase, teda až po právoplatnosti rozhodnutia v samostatnom štádiu rozhodovania o výške trov, a jemu je vyhradená táto úvaha (o výške odmeny) pri ktorej je viazaný ustanoveniami Vyhlášky, pokiaľ ide o určenie výšky odmeny za úkony právnej služby a tarifnej hodnoty pre ten ktorý typ sporu a druh úkonu právnej služby. Priestor pre úvahy o konkrétnej odmene za konkrétne úkony právnej

služby a priestor pre prípadný nesúhlas strán s výsledkami danej úvahy (keď napríklad ani súdna prax v otázke výkladu a aplikácie § 10 ods.8 Advokátskej Vyhlášky nie je jednotná, viď napr. komentár k § 10 ods.8 Vyhlášky MS SR č.655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb autorov Fiačan, Kerecman, Baricová, Hellenbart, Sedlačko a Kolektív, C.H Beck, I. vydanie, r. 2015) tak je vyhradený výlučne (a bol to zjavne výslovný zámer zákonodarcu pri prijímaní Civilného sporového poriadku) štádiu rozhodovania o výške trov tohto konania, ale podľa názoru súdu nemá miesto a ani význam pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Aj podľa uznesenia Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 233/022-18 zo dňa 24.5.2022 pripojeného k čiastočnému späťvzatiu žaloby (viď strana 5 uznesenia), cit.“ Problematika výpočtu konkrétnej výšky náhrady trov konania patrí výlučne do kompetencie okresného súdu. Uvedené má napokon aj oporu v § 262 ods.2 CSP. Inými slovami, konanie o výške náhrady trov konania je možné považovať aj za subsystém či čiastkové konanie, ktoré je síce závislé, no do určitej miery oddelené od konania v merite vecí“. Súd má preto za to, že pre toto štádium, teda pre konanie v merite vecí a rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania podľa CSP sú bezpredmetné tie úvahy, ktoré patria výlučne do konania o výške náhrady trov konania. A preto pre toto konanie, teda konanie o nároku na náhradu trov konania sú relevantné závery Ústavného súdu SR týkajúce sa nároku na náhradu trov konania a závery týkajúce sa výšky trov a sadzby tarifnej odmeny použiteľné sú až v štádiu konania o výške náhrady trov konania (prieskum zo strany Ústavného súdu sa týkal ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia o výške náhrady trov konania, k čomu tu ešte nedošlo).

10. O výške náhrady trov konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods. 2 a § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobcu od tejto povinnosti.

11. Proti V. výroku tohto rozsudku podal žalobca včas odvolanie, keď uviedol, že takto formovaný výrok o náhrade trov konania je nesprávny, pretože ponúka aj možnosť vydania nezákonného rozhodnutia o výške trov konania, o ktorých bude po právoplatnosti rozsudku rozhodovať vyšší súdny úradník samostatným uznesením. Náhradu trov konania v predmetnej právnej veci budú tvoriť výlučne trovy právneho zastupovania, preto je pri analýze namietaných skutočností potrebné vychádzať najmä z CSP, a to vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Nesprávnosť napadnutého výroku o náhrade trov konania spočíva v jeho formulácii, že nárok žalobcu na náhradu trov konania proti žalovanej sa priznáva „z prísúdenej sumy“.

12. Táto otázka už bola podľa žalobcu v skutkovo a právne identických veciach iných žalobcov dotknutých rovnakým bezpečnostným incidentom predmetom prieskumu Ústavného súdu Slovenskej republiky a jej opakovaného prieskumu rôznych senátov odvolacieho súdu bude predmetom prieskumu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

13. Skutkovo a právne identickej právnej veci, ktorej základ nároku sa odvíja od rovnakého bezpečnostného incidentu sp. zn. 6C/29/2018 podala žalovaná proti uzneseniu Okresného súdu Svidník z 20.1.2022 o výške náhrady trov konania ústavnú sťažnosť. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 24.5.2022, č. k. II. ÚS 233/2022-18 ústavnú sťažnosť žalovanej odmietol. V citovanom uznesení ústavný súd SR argumentuje takto „...pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásad úspechu. Z tohto pohľadu je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch“. Následne konštitučný súd v bode 13 odôvodnenia citovaného uznesenia konštatuje: „Aj námietku o nesprávne určenej výške sadzby tarifnej odmeny v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. považuje ústavný súd za neopodstatnenú. V prejednávanej veci z ústavnej sťažnosti, jej príloh aj napadnutého uznesenia bez akýchkoľvek pochyb vyplýva, že spor vedený okresným súdom medzi žalobcami a sťažovateľkou ako žalovanou bol jednoznačne sporom o ochranu osobnosti. Z citovaného ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. potom vyplýva, že súdu nie je poskytnutý manévrovací priestor na určenie výšky tarifnej hodnoty.“

14. K predmetnej právnej otázke sa už v skutkovo a právne identických veciach vyjadrovali aj rôzne senáty odvolacieho súdu. Za situácie, keď odvolací súd neakceptoval názor žalovanej, že náhrada trov

žalobcu má byť priznaná „z prisúdenej sumy“ podala žalovaná návrh na vydanie dopĺňacieho rozsudku, ktorý odvolací súd opakovane zamietol.

15. V konaniach o ochranu osobnosti môže byť požadovaný zdržovací nárok, prípadne reštitučný nárok, ale je možné žiadať aj primerané zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, pričom pre rozhodovanie o náhrade trov konania nie je rozhodujúca výška požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, ale rozhodujúca je hodnota osobnostných práv, o ochranu ktorých v konaní ide. Keďže hodnotu týchto práv nemožno vyjadriť v peniazoch je potrebné základnú sadzbu tarifnej odmeny paušalizovať pevnou sumou, čoho výrazom je znenie ustanovenia § 10 ods. 8 AT.

16. Sumarizujúc doterajšiu prax prvoinštančných aj odvolacích sudov rozhodujúcich vo veciach s identickým skutkovým aj právnym základom je podľa odvolateľky možné konštatovať, že v otázke náhrady trov konania rozhodovali doposiaľ všetky senáty prvoinštančného súdu jednoznačne, keď nespájali vo výroku o náhrade trov konania výšku priznaného nároku 100 % s termínom „z prisúdenej sumy“.

17. V napadnutom rozsudku súd pri odôvodňovaní základu nároku žalobcu aj výšky priznanej relatívnej náhrady opakovane zdôrazňoval princíp právnej istoty v právnom štáte, predvídateľnosti a jednotnosti súdneho rozhodovania (zásada, že v skutkovo podobných veciach, za rovnakých okolností má sa rozhodovať rovnako) a zákaz prekvapivých rozhodnutí, pričom práve s poukazom na uvedenú doterajšiu rozhodovaciu prax prvoinštančných aj odvolacích senátov sa napadnutý výrok o náhrade trov konania javí ako mimoriadne prekvapivé.

18. Výška priznanej relatívnej náhrady (teda prisúdená suma) je pre rozhodovanie o hodnote jedného úkonu právnej služby úplne bezvýznamná (porovnaj v tomto odvolaní citovaný bod 12 odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR z 24.5.2022, č. k. II. ÚS 233/2022-18), preto je nadbytočné (a zbytočne mätúce) spájať rozsah priznanej náhrady trov konania s „prisúdenou sumou“.

19. Rovnako je nepochopením vývoja rozhodovacej praxe v nadväznosti na novelizáciu Advokátskej tarify, ak súd tvrdí, že súdna prax nie je pri výklade § 10 ods. 8 jednotná poukazujúc na citovaný komentár k advokátskej tarife, pretože tam citované jediné odlišné rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 MCdo 7/2010 vychádza z právneho stavu pred normovaním § 10 ods. 8 do advokátskej tarify novelou č. 209/2009 Z. z. s účinnosťou od 1.6.2009.

20. Podľa odvolateľky z uvedeného vyplýva celkom jednoznačne, že po prijatí novely AT vyhláškou č. 209/2009 Z. z. sa právna polemika v tomto smere odstránila, pretože tarifná hodnota veci bola v § 10 ods. 8 AT paušalizovaná pevnou sumou.

21. Napadnutý V. výrok o trovách konania je z uvedených dôvodov vo svojej formulácii vecne nesprávny, pretože je v rozpore s ustálenou súdnou praxou i právnou doktrínou a ustanovením § 10 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení.

22. S poukazom na vyššie uvedené v rámci svojho odvolacieho návrhu žalobca žiadal, aby odvolací súd V. výrok napadnutého rozsudku zmenil tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

23. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že ten vo svojom odvolaní nijakým spôsobom nešpecifikuje z akého odvolacieho dôvodu, resp. z akých odvolacích dôvodov žalobca považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania za nesprávne.

24. Pokiaľ žalobca namieta nadbytočnosť časti výroku v znení „z prisúdenej sumy“, v tejto súvislosti žalovaný uviedol, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 233/2022-18 zo dňa 24.5.2022, na ktorý poukazuje aj žalobca, problematika výpočtu konkrétnej výšky náhrady trov konania patrí výlučne do kompetencie súd prvej inštancie. Uvedené ma napokon aj oporu v ustanovení § 262 ods. 2 CSP. Inými slovami, konanie o výške náhrady trov konania je možné považovať za subsytém či čiastkové konanie, ktoré je síce závislé, no do určitej miery oddelené od konania v merite veci.

Žalovaný sa plne stotožnila s názorom súdu prvej inštancie, ktorý v bode 97 odôvodnenia rozsudku, keď procesným predpisom, podľa ktorého sa rozhoduje o nároku na náhradu trov konania, je len a výlučne Civilný sporový poriadok a nie vyhláška.

25. Žalovaný zároveň poukázal, že v súvislosti s určením výšky trov konania, o ktorých bude rozhodovať súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti odvolaním napadnutého rozsudku, bude mať žalobca aj žalovaný k dispozícii riadny opravný prostriedok pre prípad, že by mali za to, že vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie pri určení výšky trov právneho zastúpenia v prípade nesprávne aplikoval príslušné ustanovenia vyhlášky. Vyjadrenie žalobcu o tom ako bude, či nebude, resp. ako by mal, či nemal, súd prvej inštancie vykladať jednotlivé ustanovenia vyhlášky, majú v tomto prípade len povahu konštrukcií a najmä sú takéto úvahy v tejto fáze konania predčasné

26. Pokiaľ žalobca argumentoval identickými rozhodnutiami odvolacieho súdu, tak tieto tvrdenia podľa žalovaného nezodpovedajú skutočnosti. Napríklad senát odvolacieho súdu 8Co a 14Co judikuje priamo vo výroku rozsudku o trovách konania, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. Žalovaný má za to, že ak sa nárok na plnú náhradu trov konania priznáva podľa odôvodnenia rozhodnutí súdov iba z prisúdenej sumy, je potrebné túto skutočnosť vyjadriť v samotnom výroku rozsudku, nielen v jeho odôvodnení. Výrok rozhodnutia predstavuje najdôležitejšiu časť rozhodnutia, nakoľko sa v ňom určujú konkrétne práva a povinnosti účastníkov konania. Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci a teda je jadrom celého rozhodnutia. Navyše len výrok je záväzný, schopný nadobudnúť právoplatnosť a byť vykonateľný. Musí v presnej, stručnej a úplnej formulácii vyjadrovať záver súdu o otázke, ktorá je predmetom rozhodnutia. Žalovaný v tomto smere poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave z 13.12.2017, sp. zn. 10Co/191/2017, na ktoré rozhodnutie poukazujú aj odborné komentáre a rovnako aj na rozsudky tunajšieho súdu v skutkovo a právne identických veciach (napr. rozsudok KS PO zo dňa 27.10.2022, sp. zn. 8Co/28/2022, 8Co/34/2022, alebo zo dňa 27.3.2023, sp. zn. 14Co/1/2023).

27. Je síce pravdou, že návrhy žalovaného na vydanie dopĺňacieho rozsudku alebo opravného uznesenia odvolací súd zamietol, avšak výlučne z dôvodov, že podľa názoru odvolacieho súdu je takýto rozsudok (neobsahujúci priamo vo výroku to, že náhrada trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy) úplný a z jeho odôvodnenia je zrejмый spôsob následnej kalkulácie trov konania.

28. S poukazom na uvedené preto žalovaný žiadal, aby odvolací súd odvolanie žalobcu odmietol, alebo, aby rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním žalobcom napadnutom výroku V. o trovách konania potvrdil a zároveň priznal žalovanému nárok trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

29. Žalobca poukázal na rozhodnutia iných senátov Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci.

30. Ďalšie vyjadrenia strán konania dané neboli.

31. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote, preskúmal uznesenie podľa § 370 a § 380 ods. 1 CSP, ako aj konanie mu predchádzajúce, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nie je vo výroku V. správny a je treba ho zmeniť.

32. Podľa § 262 ods. 1 CPS, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

33. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

34. Z citovaných ustanovení konania o nároku na náhradu trov konania vyplýva nielen to, že o tomto nároku sa rozhoduje aj bez návrhu rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, ale aj to, že prebieha v dvoch fázach. Sudca v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí rozhodne o nároku, ktorý je aj predmetom tohto odvolacieho prieskumu a následne úradne rozhodne o výške náhrady týchto trov. Odvolací súd súhlasí s názorom žalovaného, že výrok predstavuje najdôležitejšiu časť rozhodnutia je jeho jadrom a ako taký musí byť záväzný, schopný nadobudnúť právoplatnosť a byť vykonateľný. Má však za to, že výrok rozsudku o náhrade trov konania tak, aby spĺňal zákonné kritéria aj keď rozhoduje, tak ako je tomu

aj v prejednávanej veci, podľa pomeru úspechu vo veci, má obsahovať výlučne, ktorá strana, má proti ktorej strane konania nárok na túto náhradu trov a v akom pomere a nie ako tomu je v prejednávanej veci z akej sumy. Ak by bol úmysel zákonodarcu taký ako to uviedol súd prvej inštancie, s čím sa stotožnil žalovaný, a to špecifikovať z akej sumy sa tento pomer nárokov priznáva, uviedol by to zákonodarca bezpochyby v ustanoveniach Civilného sporového poriadku týkajúcich sa náhrady trov konania.

35. Takýto výrok, ako to uviedol súd prvej inštancie, je mätúci a v priamom rozpore s § 10 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keď podľa tohto ustanovenia vo veciach ochrany osobnosti, čo je aj prejednávany prípad, podľa Občianskeho zákonníka je tarifnou hodnotou 1.000,- eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy a 2.000,- eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. Je potrebné konštatovať, že tak ako to vyplýva z obsahu spisu v prejednávanej veci, náhrada trov konania pozostáva výlučne z trov právneho zastúpenia, keďže žalobca bol zo zákona oslobodený od platenia súdneho poplatku, a preto pokiaľ by takýto formulovaný výrok rozsudku nadobudol právoplatnosť, súdny úradník v druhej fáze rozhodnutia o trovách konania podľa § 262 ods. 2, t. j. o samotnej výške trov konania, by buď vychádzal pri stanovení výšky tarifnej hodnoty pre výpočet týchto trov z právoplatného a teda vykonateľného výroku rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. z prisúdenej sumy (110,- eur) alebo z citovaného § 10 ods. 8 vyhlášky, kde v danom prípade, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy, sa vychádza z tarifnej hodnoty 2.000,- eur. Takto formulovaný výrok rozsudku súdu prvej inštancie je preto zmätočný a zavádzajúci a je nielen nadbytočný, ale aj priamo odporujúci konaniu o trovách konania v zmysle Civilného sporového poriadku, kde príslušné ustanovenia, tak ako to uviedol odvolací súd vyššie, určujú, že súd má rozhodnúť len o nároku a nie z akej sumy sa tento nárok vypočíta.

36. V tomto smere aj Ústavný súd v uvádzanom rozhodnutí konštatoval, že „...pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu. Z toho pohľadu je irelevantné, či a v prípade v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.“

37. K argumentácii súdu prvej inštancie, že procesným predpisom, podľa ktorého sa rozhoduje o nároku na náhradu trov konania je len výlučne Civilný sporový poriadok a nie vyhláška o odmenách a náhradách advokátov, ktorá uplatniteľná je až výlučne v štádiu rozhodovania o výške trov konania odvolací súd poukazuje na citované rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorý na námietku o nesprávnej výške sadzby tarifnej odmeny tiež poukázal na ustanovenie § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., z ktorého podľa Ústavného súdu vyplýva, že súdu nie je poskytnutý manévrovací priestor na určenie výšky tarifnej hodnoty, čo podľa odvolacieho súdu znamená, že súd prvej inštancie nemôže vo výroku o náhrade trov konania uviesť z akej sumy má úspešná strana sporu nárok na náhradu trov konania v príslušnej výške, ale tento priestor, tak ako to uvádza Ústavný súd, normou, ktorou sa vytýči len z hľadiska toho, či vôbec je náhrada nemajetkovej ujmy žalobcu požadovaná. Obdobný názor zaujal aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí vo veci sp. zn. 6Mcdo 7/2010 zo dňa 26.1.2011.

38. Je potrebné potom vychádzať z osobitnej úpravy Vyhlášky č. 655/2004 Z.z., keďže nejde o výšku priznanú na základe nároku, ktorý bol ustálený v tomto rozhodnutí ako plnenie medzi veriteľom a dlžníkom, ale išlo osobitý druh sporu, z ktorého tarify vyplýva, že je potrebné vychádzať z paušálu, ktorý je k tomuto konaniu pripojený vyhláškou o odmenách advokátov.

39. Preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že vypustil z napadnutého výroku slova „z prisúdenej sumy“.

40. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. Odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobca tak bol v tomto konaní plne úspešný. Odvolací súd preto rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalobcovi priznal ich náhradu proti žalovanej v plnom rozsahu.

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).